

Državni zbor RS

Šubičeva 4

1000 Ljubljana

13. 1. 2015

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih (EVA 2013-2030-0109): stališče Društva prevajalcev in tolmačev Slovenije in njegove Sekcije sodnih tolmačev

V imenu članov Sekcije sodnih tolmačev Društva prevajalcev in tolmačev Slovenije in vseh drugih članov društva pozdravljamo boj proti korupciji in razumemo, zakaj predlagatelj vlaga novelo Zakona o sodiščih, zlasti glede na revizijsko poročilo Računskega sodišča z dne 10. 3. 2013¹ o učinkovitosti določanja in izplačevanja odškodnin zaradi gradnje in obnove gospodarske javne infrastrukture. A ker predlagatelj novele ni proučil posledic, ki bi jih nova diktirala 85. člena zakona imela na zagotavljanje sodnotolmaških storitev v Republiki Sloveniji, predlagamo, da ta člen predloga zakona spremeni.

Društvo bi si sicer želelo, da bi Ministrstvo novelo oblikovalo po predhodnem posvetovanju s sodnimi tolmači, kar bi nam omogočilo, da bi posredovali tudi svoje predloge, pa tudi, da bi opozorili na določene posebnosti našega dela, zlasti v primerjavi s sodnimi izvedenci in cenilci.

Tako nam ne ostane drugega, kot da ob načelni podpori prizadevanjem Ministrstva svoje konstruktivne predloge, ki se nanašajo na predlog novele, posredujemo v pisni obliki. Ob upoštevanju tega, da je za sprejem novele predviden nujni postopek in da tako ni predvidena javna obravnava predloga zakona, se omejujemo le na najbolj očitno pomanjkljivost ali nedomišljenost predlaganega 7. člena predloga zakona².

---

¹ Revizijsko poročilo: Učinkovitost ureditve določanja in izplačevanja odškodnin zaradi gradnje in obnove gospodarske javne infrastrukture: [http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K203161955DCD766FC1257C920037724B/\\$file/CenitveMZIP.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K203161955DCD766FC1257C920037724B/$file/CenitveMZIP.pdf)

² 7. člen predloga (EVA 2013-2030-0109) se glasi: „85. člen se spremeni tako, da se glasi: *Osebe, imenovane za sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača, se smejo sklicevati na ta status samo, kadar dajejo izvide in mnenja, cenitve, tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča v sodnem postopku ali na zahtevo upravnega organa v upravnem postopku ali če drug zakon določa njihovo sodelovanje.*“ Obrazložitev je naslednja: „K 7. členu: *Osnovna ideja instituta sodnega izvedenca, sodnega cenilca in sodnega tolmača je priskrbeti pripomoček sodniku, ki mu pomaga tam, kamor znanje sodnika ne seže. Tu se kaže sfera dometa ministrstva za pravosodje, ki je pristojno za zagotavljanje splošnih pogojev za delo sodišč, zato predlagatelj meni, da lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, zagotavlja ustrezno skrb nad delom sodnih izvedencev, sodnih tolmačev in sodnih cenilcev samo v tistem delu, kjer se osebe sklicujejo na tak status v okviru sodnih in upravnih postopkov. V vseh drugih primerih, kjer osebe imenovane za sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača dajejo strokovna mnenja, cenitve ali prevode oziroma opravljajo tolmačenja, se šteje, da delo opravljajo kot strokovnjaki, tako da za njih veljajo predpisi in pogoji vezani na vsak posamezen primer.*“

Našo skrb namreč zbuja nejasna dikcija predlaganega zakonskega besedila, ki se glasi: „*Osebe, imenovane za .. sodnega tolmača, se smejo sklicevati na ta status samo, kadar dajejo .. tolmačenja in prevode na zahtevo sodišča v sodnem postopku ali na zahtevo upravnega organa v upravnem postopku ali če drug zakon določa njihovo sodelovanje.*“ Če „sklicevati se na svoj status“ pomeni „uporabljati žig“, potem lahko sklepamo, da bo sodni tolmač moral zavrniti žigosanje prevodov v naslednjih primerih:

- a) slovensko podjetje, ki se prijavlja na razpis v tujini, želi imeti sodno prevedeno razpisno dokumentacijo, ki jo bo v tujini predložilo drugemu podjetju;
- b) študent gre na podiplomski študij v tujino, kjer sodno overjen prevod njegovih spričeval zahteva univerza, na katero se želi vpisati;
- c) državljani RS gre iskat delo v tujino, obrne se na sodnega tolmača s prošnjo za prevod spričeval in priporočilnih pisem. Ne ve, komu jih bo v tujini predložil;
- d) slovensko podjetje ima poslovne partnerje iz tujine, ki želijo enkrat letno pregledati sodno overjen prevod bilanc.

Za vse navedene primere je značilno dvoje. Prvič, stranka se za storitev sodnega tolmača odloči povsem *prostovoljno*, ker ocenjuje, da ji bo takšen prevod olajšal delovanje v tujini. Že sedaj se stranka lahko odloči, da predloži neuradni prevod ali da listine prevede v tujini. In drugič, takšna storitev sodnega tolmača ima po oceni stranke zanjo dodano vrednost, saj zagotavlja boljšo kakovost prevoda ali prihranek časa in stroškov, ko bi si morala enako kakovosten prevod zagotoviti v tujini.

Opozoriti kaže, da so sodni tolmači v razmerju do drugih sodnih izvedencev v nekoliko posebnem položaju. Le za sodne tolmače Zakon o sodiščih obligatorno predvideva poseben preizkus znanja (prvi odstavek 93. člena Zakona o sodiščih), katerega vsebino predpiše minister za pravosodje (tretji odstavek navedenega člena)³. Storitve sodnih tolmačev morajo zato dosegati določeno kakovostno raven, na katero se uporabniki lahko zanesejo. Zato je nesmiselno, da bi takšno storitev državljanom odrekli, če želijo po njej poseči, še posebej, ker imajo povsem proste roke, da se storitvam sodnih tolmačev odrečejo.

Tolmačenje predlagane določbe, ki bi sodnim tolmačem onemogočila, da v svojstvu sodnega tolmača overijo prevod zasebnikov ali podjetij, če ti tako želijo, bi pomenila, da jim brez razumnega razloga otežujemo poslovanje ali druge pravne stike s tujino in jih silimo, da bodo enako storitev (po morda višji ceni, vsekakor pa z več težavami) poiskali v tujini.

Po našem mnenju bodo posledice spremenjenega 85. člena Zakona o sodiščih tudi:

a) Težje delo sodišč

Zaslужek, ki izvira iz prevajanja za posameznike in podjetja je določena spodbuda, da se kakovostni prevajalci odločajo za pridobitev tega statusa. Manjše število sodnih

---

³ Pri sodnih izvedencih Zakon o sodiščih to predvideva kot možnost, sicer pa zadošča predložitev „mnenja ustreznega državnega organa, zavoda oziroma strokovnega združenja ali druge institucije“ (peti in šesti odstavek 87. člena).

tolmačev pa lahko v času, ko se število sodnih postopkov, v katerih so udeleženi tujci, povečuje, pomembno vpliva na delo sodišč. Že sedaj imajo sodišča resne težave s pridobivanjem sodnih tolmačev za določene jezike (npr. francoščino).

b) Več bo *ad hoc* zapriseg

To bo imelo za posledico, da bodo sodišča pogosteje posegala po *ad hoc* zapriseženih tolmačih, kar odpira prostor za arbitrarno izbiranje teh oseb in morebitno koruptivno ravnanje.

c) Morebitne kršitve *Direktive 2010/64/EU o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih* in točk a in e 6. člena *Evropske konvencije o človekovih pravicah*

Ob morebitnem pomanjkanju kvalificiranih sodnih tolmačev se lahko Slovenija sooči s postopki na Sodišču evropskih skupnosti v Luksemburgu ali pritožbami na Evropsko sodišče za človekove pravice.

d) Več bo nestrokovno prevedenega gradiva in tolmačenj na različnih področjih

To velja zlasti za področje kupoprodaje nepremičnin, nakupa ali prodaje podjetij in njihovih deležev, pa tudi za številna druga področja.

e) Slabitev strokovne kompetence sodnih tolmačev

Sodelovanje sodnih tolmačev s posamezniki in gospodarstvom spodbuja k ohranjanju že pridobljenih kompetenc in pridobivanju novih v času, ko sodni tolmač ne prevaja v sodnih ali drugih uradnih postopkih.

Nova ureditev bi slovenskega sodnega tolmača postavila v nenavaden položaj, neprimerljiv z njegovimi kolegi v tujini, da bo moral ob sprejemu naročila presojeti, ali je to prišlo na zahtevo sodišča v sodnem postopku ali na zahtevo upravnega organa v upravnem postopku ali zato, ker drug zakon tako določa. Zlasti v slednjem primeru bo lahko presoja težka, in če bo napačna, bo izgubil žig.

Predlagatelja zakona prosimo, naj se s strokovno javnostjo posvetuje o posledicah, če bo sodni tolmač lahko „delo opravljal le kot strokovnjak, tako da zanj veljajo predpisi in pogoji vezani na vsak posamezen primer“. Velja opozoriti na naslednje: če bo sodni tolmač delal le kot strokovnjak, bo delal na področju, ki kljub več desetletij trajajočim prizadevanjem stanovskih organizacij ni ustrezno zakonsko urejeno. Tako bo tudi sodni tolmač v tem primeru pristal na trgu prevajalskih storitev, kjer konkurirajo posredniki prevajalskih in tolmaških storitev, ki z nizkimi cenami in neakovostnimi prevodi poslabšujejo razmere do te mere, da se vse več izobraženih in za dejavnost *prevajanje in tolmačenje* registriranih oseb odloča za druge poklice. To je področje, kjer čaka Računsko sodišče, Ministrstvo za delo, Varuha konkurence, Direktorat za javno naročanje Ministrstva za javno upravo in tudi Državni zbor RS še veliko dela.

Povsem mogoče je, da je naše razumevanje morebitnih implikacij predlagane diktije neutemeljeno. Predlog sprememb namreč ne vsebuje določb o organu, ki naj bi ugotavljal in sankcioniral primere, ko se je sodni tolmač „neupravičeno skliceval na svoj status“. To nas

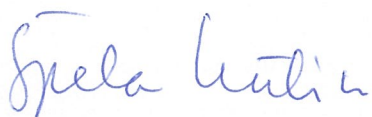
Društvo prevajalcev in tolmačev Slovenije

Dalmatinova ulica 2, 1000 Ljubljana

utrjuje v prepričanju, da gre le za preveč dvoumno dikcijo, ki jo je v nadaljnjem zakonodajnem postopku mogoče odpraviti.

Vladi (in Ministrstvu) kot predlagatelju ter članom Odbora za pravosodje Državnega zbora RS zato predlagamo, da v nadaljnjem postopku besedilo predlaganega 7. člena novele Zakona o sodiščih spremenijo tako, da bo sodnim tolmačem še vedno omogočeno, da s svojim žigom potrdijo kakovost prevoda, vendar le in samo, če stranka to izrecno želi.

Takšna sprememba bi ostala zvesta namenu noveliranja zakona, hkrati pa bi se izognili nepotrebnemu in morda celo škodljivemu poseganju v majhen in občutljiv podsistem sodnega tolmačenja, ki že zdaj deluje v težkih pogojih.

Špela Kutin
vodja Sekcije sodnih tolmačev

Barbara Rován
predsednica Društva prevajalcev in tolmačev Slovenije

Poslano:

- naslov
- minister za pravosodje, mag. Goran Klemenčič
- Ministrstvo za pravosodje: Tina Breclj, Darko Stare, Andreja Lang, mag. Evelin Pristavec Tratar
- generalni sekretar Vlade RS, mag. Darko Krašovec
- poslanske skupine parlamentarnih strank
- Služba Vlade RS za zakonodajo